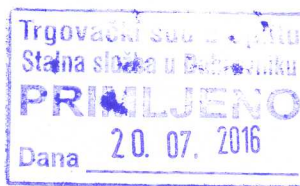

REPUBLIKA HRVATSKA
VISOKI TRGOVAČKI SUD REPUBLIKE HRVATSKE
Z A G R E B

Ref. 57 Pž-8394/2015-2

REPUBLIKA HRVATSKA

RJEŠENJE

Visoki trgovački sud Republike Hrvatske, u vijeću sastavljenom od sudaca Ivane Mlinarić, predsjednice vijeća, Mirte Matić, sutkinje izvjestiteljice i Dubravke Matas, članice vijeća, u stečajnom postupku nad stečajnim dužnikom KOPRA d.o.o. u stečaju, Gruda, Bačev do 17/A, odlučujući o žalbi razlučnog vjerovnika OTP BANKA HRVATSKA d.d., Zadar, Domovinskog rata 3, kojeg zastupa punomoćnik Zvonko Kristović, odvjetnik u Dubrovniku, protiv rješenja Trgovačkog suda u Splitu, Stalne službe u Dubrovniku poslovni broj St-30/12 od 20. listopada 2015., u sjednici vijeća održanoj 6. srpnja 2016.

riješio je

I. Ukida se rješenje Trgovačkog suda u Splitu, Stalne službe u Dubrovniku poslovni broj St-30/12 od 20. listopada 2015., u dijelu točke I. izreke kojom je utvrđeno namirenje stvarnih troškova u iznosu od 618.221,40 kn i u dijelu točke II. izreke kojom je naložena isplata iznosa 618.221,40 kn u korist stečajnog dužnika i predmet vraća tom sudu na ponovan postupak.

II. Odbacuje se kao nepravovremena dopuna žalbe razlučnog vjerovnika OTP BANKA HRVATSKA d.d., Zadar, od 2. studenoga 2015., podnesena protiv rješenja Trgovačkog suda u Splitu, Stalne službe u Dubrovniku poslovni broj St-30/12 od 20. listopada 2015.

Obrazloženje

Pobijanim rješenjem, Trgovački sud u Splitu, Stalna Služba u Dubrovniku je odredio da se iz utrška kupovnine u iznosu od 1.560.861,78 kn ostvarenog prodajom imovine stečajnog dužnika, nekretnine upisane u zk. uložak 1005 k.o. Brašina, pobliže označenoj u izreci namiruju troškovi utvrđivanja tražbine u smislu odredbe čl. 170. st. 1. Stečajnog zakona u iznosu od 78.043,09 kn i troškovi stečajnog postupka prema čl. 170. st. 2. Stečajnog zakona u iznosu od 618.221,40 kn (točka I. izreke), naložio računovodstvu toga suda isplatiti stečajnom dužniku iznos od 696.264,49 kn, te iznos od 864.597,29 kn razlučnom vjerovniku OTP BANKA HRVATSKA d.d., Zadar (točka II. izreke).

Iz obrazloženja proizlazi da su nekretnine i pokretne stečajnog dužnika označene u izreci rješenja unovčene u iznosu od 1.600.00,00 kn, a predmet diobe kupovnine je iznos od 1.560.861,78 kn. Sud je održao ročište radi obračuna troškova sukladno odredbi čl. 164.a i čl. 170. Stečajnog zakona („Narodne novine“ broj 44/96, 29/99, 129/00, 123/03, 82/06, 116/10, 25/12 i 133/12; dalje: SZ). Troškove u smislu odredbe čl. 170. st. 1. SZ-a sud je odredio u paušalnom iznosu od 5% od ostvarenog utroška što iznosi 78.043,09 kn. Pozivom na odredbu čl. 170. st. 2. SZ-a sud je utvrdio i stvarne troškove koji su u izravnoj vezi s prodajom imovine u ukupnom iznosu od 616.221,40 kn i koji, između ostalog sadrže, iznos s osnove poreza na dodanu vrijednost (PDV) u iznosu od 320.000,00 kn i nagradu stečajnom upravitelju u iznosu od 254.599,16 kn. Prigovore razlučnog vjerovnika OTP BANKA HRVATSKA d.d., podnesenog u odnosu na obračunati PDV-a na nekretninu kao i na visinu nagrade stečajnom upravitelju sud je ocijenio neosnovanim. To iz razloga jer je rješenjem o prodaji bilo određeno da se nekretnina prodaje po cijeni koja je tržišna cijena i koja u sebi sadrži PDV, slijedom čega nije bilo prostora za primjenu odredbi o prijenosu porezne obveze na kupca dok je visina nagrade stečajnom upravitelju određena rješenjem od 19. lipnja 2015. u neto iznosu od 137.849,72 kn. Predmetna nekretnina i pokretne unovčene su za iznos od 1.560.861,78 kn i čine udio od 90,58% od ukupnog iznosa unovčene stečajne mase u ovom stečajnom postupku. Slijedom te činjenice, na teret ove nekretnine potrebno je razmjerno odrediti trošak nagrade stečajnom upravitelju, a što u ovom konkretnom slučaju predstavlja neto iznos od 124.864,28 kn (90,58% od 137.849,72 kn), odnosno bruto iznos 254.599,16 kn.

Protiv dijela rješenja kojim je utvrđeno namirenje stvarnih troškova namirenja u iznosu od 618.221,40 kn, razlučni vjerovnik OTP BANKA HRVATSKA d.d. podnio je žalbu i dopunu žalbe od 2. studenoga 2015.

U žalbi u bitnome navodi da je u izreci rješenja sud pogrešno naveo da je predmet diobe kupovnine ostvarena prodajem nekretnina upisanih u k.o. Brašina iako se radi o nekretnini upisanoj u k.o. Gruda. Nadalje, navodi da je sud pogrešno utvrdio da utvrđeni iznos PDV-a od 320.00,00 kn ulazi u stvarne troškove i na taj način umanjio iznos koji se isplaćuje žalitelju jer je u zaključku o prodaji naveden isključivo iznos od 1.600.00,00 kn. Pri tome, u elaboratu o procjeni nekretnina nije navedeno da je u cijenu uračunat PDV, kako to pogrešno navodi sud. U konkretnom slučaju, naznačena cijena je prodajna cijena pa je u ovom slučaju jedina obveza isporučitelja nekretnina, dužnika, izdati račun na cjelokupni iznos s dodanim PDV-om, koji se prenosi na kupca U odnosu na kupca PDV je samo knjigovodstvena stavka koju kupac u konačnici neće platiti. Prema pogrešnom izraženom stajalištu prvostupanjskog suda kupac će platiti manju cijenu od cijene određene u zaključku o prodaji. Nadalje, žalitelj osporava utvrđeni trošak nagrade stečajnom upravitelju, jer nagrada stečajnom upravitelju mora biti primjerena okolnostima slučaja, a u ovom slučaju nagrada je određene u maksimalnom iznosu bez iznošenja razloga koji opravdavaju visinu te nagrade. Pri tome, valja istaknuti da je provedba stečaja bila relativno jednostavna.

Odgovor na žalbu nije podnesen.

Dopuna žalbe od 2. studenog 2015. nije pravovremena.

Iz podataka u spisu proizlazi da je pobijano rješenje žalitelju dostavljeno 20. listopada 2015. Zakonski rok za podnošenje žalbe protiv rješenja je osam dana od dostave prvostupanjskoga rješenja, prema odredbi čl. 19. st. 2. Stečajnog zakona („Narodne novine“

broj 71/15). Žaliteljev podnesak podnesen 2. studenoga 2015. se u smislu odredbe čl. 138. st. 2. ZPP-a smatra dopunom žalbe. Uzimajući u obzir navedeno, posljednji dan roka za podnošenje žalbe je 28. listopada 2015., slijedom čega je dopuna žalbe podnesena nakon proteka zakonom propisanog roka. Zato je na temelju odredbe čl. 367. st. 1. Zakona o parničnom postupku („Narodne novine“ broj 53/91, 91/92, 112/99, 88/01, 117/03, 88/05, 2/07, 84/08, 96/08, 123/08, 57/11 i 25/13, 89/14; dalje: ZPP) pa je dopunu žalbe valjalo odbaciti kao nepravovremenu, s obzirom na to da to nije učinio prvostupanjski sud na temelju ovlaštenja iz čl. 358. ZPP-a.

Žalba je osnovana.

Pobijano rješenje ispitano je sukladno odredbi čl. 365. st. 2. i čl. 381. ZPP-a u vezi s čl. 6. Stečajnog zakona („Narodne novine“ broj 44/96, 161/98, 29/99, 129/00, 123/03, 197/03, 187/04, 82/06, 117/08, 116/10, 25/12 i 133/12; dalje: SZ) i čl. 441. st. 1. i 2. Stečajnog zakona („Narodne novine“ broj 71/15), u granicama žalbenih razloga te pazeći po službenoj dužnosti na bitne povrede odredaba parničnog postupka iz čl. 354. st. 2. t. 2., 4., 8., 9., 11., 13. i 14. ZPP-a i pravilnu primjenu materijalnog prava.

Osnovano žalitelj navodi da je u izreci pobijanog rješenja prvostupanjski sud pogrešno naveo da je predmet diobe kupovna ostvarena prodajem nekretnina upisanih u k.o. Brašina iako se radi o nekretninama upisanim u k.o. Gruda. Iz obrazloženja rješenja i podataka u spisu očito je da je do toga došlo zbog pogreške u pisanju suda (čl. 342. ZPP-a) koji sud može ispraviti u svako doba, slijedom čega taj nedostatak, sam za sebe, ne čini pobijano rješenje nerazumljivim i proturječnim.

Međutim, u odnosu na troškove unovčenja (čl. 170. st. 2. SZ-a) pobijano rješenje ima nedostataka zbog kojih se ne može ispitati (čl. 354. st. 2. t. 11. ZPP-a).

Žalitelj, u bitnom osporava dio obračuna troška, kojeg je stečajni sudac sukladno odredbi čl. 170. st. 1. i 2. SZ-a sačinio radi postupanja, sukladno odredbi čl. 164.a st. 3. SZ-a, koji se odnosi na troškove unovčenja prodane nekretnine koji opterećuje unovčenje stečajne mase, konkretno nekretnine na kojoj žalitelj ima razlučno pravo.

Troškovi koji nisu u izravnoj vezi s unovčenjem stvari na kojoj postoji razlučno pravo, ali su kao opći troškovi nastali radi cjelokupne stečajne mase, namiruju se iz cijene postignute prodajom stvari razmjerno vrijednosti stvari na kojoj postoji razlučno pravo u odnosu na ostalu stečajnu masu i namiruju se u okviru troškova unovčenja stvari iz čl. 164. SZ-a. (Takvo pravno shvaćanje zauzeto je na sjednici sudskog odjela Visokog trgovačkog suda Republike Hrvatske poslovni broj Su-35/08 od 19. lipnja 2008.).

U skladu s tim pravnim shvaćanjem, za pravilan obračun troškova unovčenja potrebno je u svakom konkretnom slučaju utvrditi koji su to troškovi koji nisu u izravnoj vezi s unovčenjem stvari na kojoj postoji razlučno pravo, ali su bili potrebni i nastali su kao opći troškovi radi unovčenja cjelokupne stečajne mase i onda te troškove obračunati razmjerno vrijednosti stvari na kojoj postoji razlučno pravo u odnosu na ostalu stečajnu masu.

Naime, prvostupanjski sud je odluku o troškovima unovčenja temeljio isključivo na obračunu stečajnog upravitelja, kako to navodi u rješenju pri čemu sud nije naveo razloge

zašto smatra da su točni i pravilni pojedini iznosi utvrđenih troškova. Prilikom navođenja troškova sud je u potpunosti reproducirao sadržaj podneska stečajnog upravitelja od 9. srpnja 2015. (list 524. spisa) do te mjere da je obrazloženje pobijanog rješenja pisano u formi kako se uobičajeno pišu podnesci u sudskim postupcima. Pri tome, sud je propustio obrazložiti opravdanost navedenih troškova, a razlozi koji su navedeni u odnosu na utvrđeni iznos PDV-a i nagrade stečajnom upravitelju su nedostadni i u proturječnosti s ostalim ispravama i dokazima u spisu.

Osnovano žalitelj smatra da rješenje nije moguće ispitati u dijelu koji se odnosi na obračunati porez na dodanu vrijednost koji tereti prodane nekretnine, kojeg je stečajni sudac, sukladno odredbi čl. 170. st. 2. SZ-a, dodao troškovima unovčenja nekretnine. Naime, obrazloženje pobijanog rješenja svodi se na konstataciju da je „u zaključku o prodaji nekretnine uključen PDV“ iako to iz zaključka o prodaji nekretnine ne proizlazi. Pri tome sud ne obrazlaže, na što je obračunao porez na dodanu vrijednost ni po kojoj stopi je ta porez obračunat. Osim toga, iz podataka u spisu nije moguće provjeriti kojim je porezom opterećena stečajna masa uslijed prodaje spornih nekretnina.

Prije svega, valja istaknuti da utvrđenje suda na okolnost ulazi li iznos PDV u cijenu nekretnine koja je predmet prodaje nije diskreciona ocjena suda već odluka o tome ovisi o pravilnoj primjeni mjerodavnih materijalno pravnih odredbi, Zakona o porezu na promet nekretnina i Zakona o porezu na dodanu vrijednost. Samo zbog toga što je sud u zaključku o prodaji nekretnina naveo da je u cijenu uključen PDV (ili suprotno), ne čini tu odluku pravilnom i zakonitom ako ona nije donesena pravilnom primjenom materijalnog prava.

Naime, Zakonom o porezu na promet nekretnina („Narodne novine“ broj 69/97, 26/00, 153/02 i 22/11) je odredbom čl. 4., kao predmet oporezivanja, propisan promet nekretninama pri čemu je promet nekretninama svako stjecanje vlasništva nekretnine pa tako, sukladno st. 2. toga članka i stjecanje nekretnina u postupku stečaja. Međutim, čl. 5. st. 1. tog Zakona je propisano da se prometom nekretnina u smislu toga Zakona ne smatra stjecanje novosagrađenih nekretnina koje se oporezuju prema Zakonu o porezu na dodanu vrijednost, a to su nekretnine koje su sagrađene, isporučene ili plaćene nakon početka primjene Zakona o porezu na dodanu vrijednost.

Člankom 135. st. 1. Zakona o porezu na dodanu vrijednost („Narodne novine“ broj 73/13, 99/13, 148/13, 153/13 i 143/14) propisano je da se na nekretnine koje su do 31. prosinca 1997. izgrađene (gotove-dovršene), isporučene ili plaćene i na koje se obračunava porez na promet nekretnina u smislu odredbe čl. 25. Zakona o porezu na promet nekretnina, ne plaća PDV, s tim da se PDV ne plaća na isporuku poljoprivrednog zemljišta i građevinskog zemljišta sa ili bez građevine na njemu.

U konkretnom slučaju, bilo je potrebno odrediti o kakvoj se nekretnini radi, da li o nekretnini koja podliježe plaćanju poreza na promet nekretnina ili nekretnini koja podliježe plaćanju poreza na dodanu vrijednost, a o tome u pobijanom rješenju nema razloga. Osim toga, za slučaj obveze plaćanja poreza na dodanu vrijednost, nedostaju podaci o tome na što se odnosi cijena prodane nekretnine. Za slučaj da se u strukturi cijene nalazi i vrijednost zemljišta, ta se vrijednost ne može uzeti kao osnovica za obračun poreza na dodanu vrijednost sukladno citiranim zakonskim odredbama, na što osnovano žalitelj ukazuje.

U slučaju kada se nekretnina prodaje u ovršnom postupku primjenjuje se odredba čl. 75. st. 3. t. d Zakona o porezu na dodanu vrijednost, kojom je propisano kako je porezni obveznik registriran za potrebe PDV-a u Republici Hrvatskoj obavezan platiti PDV kada mu se obavi isporuka nekretnina koje je prodao ovršenik u postupku ovrhe. U slučaju kada je primatelj dobara ili usluga obavezan platiti PDV, isporučitelj u računu mora navesti „prijenos porezne obveze“ (čl. 79. st. 7. Zakona o porezu na dodanu vrijednost). Prema tome, u smislu citiranih odredbi, dolazi do prijenosa porezne obveze na primatelja dobara (nekretnine u konkretnom slučaju), te je primatelj dobara ili usluga obavezan obračunati i platiti PDV. S tim u vezi ističe se kako primatelj dobara (kupac nekretnine), u smislu odredbe čl. 60. st. 1. d. Zakona o porezu na dodanu vrijednost, može odbiti pretporez na isporuku dobara kada je obavezan platiti PDV na temelju prijenosa porezne obveze prema čl. 75. st. 1. t. 3. Zakona. Navedene zakonske odredbe primjenjuju se od 1. srpnja 2013.

U smislu u citiranih odredaba, riječ je o „obrnutom postupku oporezivanja“ prema kojem se porezna obveza prenosi na primatelja isporuke i on je obavezan obračunati PDV, što znači da je isporučitelj nekretnina, prema čl. 79. st. 7. Zakona o porezu na dodanu vrijednost, dužan u računu naznačiti „prijenos porezne obveze“ te nema zakonsku mogućnost obračunati PDV na isporučena dobra (nekretninu), kao što je to trebao do 1. srpnja 2013.

Prema tome, prvostupanjski sud je trebao ispitati da li od strane stečajnog upravitelja obračunati porez na dodanu vrijednost u iznosu od 320.00,00 kn tereti prodane nekretnine, odnosno da li prodajom nekretnina stečajnog dužnika za to društvo nastaje obveza za obračun PDV-a, međutim u tom dijelu u pobijanom rješenju nedostaju razlozi o odlučnim činjenicama. Prema tome, iz obrazloženja pobijanog rješenja kao i podataka u spisu nije moguće ispitati kojim je porezom opterećena stečajna masa uslijed prodaje spornih nekretnina.

Nadalje, u odnosu na visinu nagrade stečajnog upravitelja pobijanu odluku također nije moguće ispitati jer uopće ne sadrži razloge o tome zašto je prvostupanjski sud odlučio obračunati nagradu upravo u utvrđenom iznosu. Iz obrazloženja pobijanog rješenja nije jasno na koji način je prvostupanjski sud utvrdio iznos od 254.599,16 kn bruto nagrade stečajnom upravitelju jer izneseni razlog da je taj iznos utvrđen određen u rješenju od 19. lipnja 2015., sam za sebe, ne predstavlja valjani razlog niti se mogu zaključiti kriteriji i pravilnost obračuna prema čl. 4. 4. Uredbe o kriterijima i načinu obračuna i plaćanja nagrada stečajnim upraviteljima („Narodne novine“ broj 189/03; dalje: Uredba). Uostalom, u rješenje suda od 19. lipnja 2016. određen je drugačiji iznos nagrade stečajnom upravitelju od iznosa utvrđenog u pobijanom rješenju. Žalitelju, koji ima status razlučnog vjerovnika zakonodavac nije omogućio pravo žalbe na to rješenje (čl. 29. st. 5. SZ-a) posljedično čemu se njegov prigovor u odnosu na visinu nagrade stečajnom upravitelju iznesen na ročištu radi diobe kupovnine nije mogao otkloniti konstatacijom da je ta nagrada već određena ranijim rješenjem. Zato je rješenje zahvaćeno bitnom povredom odredaba postupka iz čl. 354. st. 2. t. 11. ZPP-a. i vezi čl. 6. SZ-a, te se pobijano rješenje zbog toga ne može ispitati.

Kako zbog navedenog nije moguće provjeriti pravilnost obračuna troškova, sukladno odredbi čl. 170. st. 2. SZ-a, to je predmetno rješenje valjalo ukinuti za iznos utvrđenih troškova na temelju odredbe čl. 380. t. 3. ZPP-a u vezi s čl. 6. SZ-a i predmet vratiti prvostupanjskom sudu na ponovno odlučivanje.

Pri ponovnom odlučivanju o troškovima koje je stečajni sudac dužan obračunati sukladno odredbi čl. 170. st. 2. SZ-a, sud će otkloniti počinjenu bitnu povredu odredaba postupaka i sukladno tome obračunati stvarno nastale troškove koji kao opći troškovi, u smislu odredbe čl. 170. st. 2. SZ-a, a terete prodanu nekretninu razmjerno vrijednosti predmetne prodane stvari u odnosu na vrijednost ostale stečajne mase koju će utvrditi i navesti jasne razloge koji se odnose na nagradu za rad stečajnog upravitelja, te o činjenicama koje su odlučne za ocjenu koji se iznos poreza ima pridodati troškovima unovčenja sporne nekretnine i donijeti novu, zakonitu i pravilno obrazloženu odluku.

Slijedom navedenog, valjalo je sukladno odredbi čl. 380. t. 3. ZPP-a u vezi čl. 6. SZ-a uvažiti žalbu, ukinuti pobijano rješenje i predmet vratiti na ponovan postupak.

U Zagrebu 6. srpnja 2016.

PREDSJEDNICA VIJEĆA
IVANA MLINARIĆ, v.r.

Za točnost otpravka
ovlašteni službenik

Brankica Curman
BRANKICA CURMAN